

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ПСИХОДІАГНОСТИКА

**Методичні рекомендації
до виконання курсової роботи
для здобувачів вищої освіти
спеціальності 053 "Психологія"
освітньої програми "Психологія бізнесу"
першого (бакалаврського) рівня**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2025**

УДК 159.9.07(072.034)

П86

Укладач І. М. Ушакова

Затверджено на засіданні кафедри психології і соціології.
Протокол № 3 від 24.09.2024 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Психодіагностика [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до виконання курсової роботи здобувачів вищої освіти спеціальності 053 "Психологія" освітньої програми "Психологія бізнесу" першого (бакалаврського) рівня / уклад. І. М. Ушакова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2025. – 33 с.

Подано вимоги до написання, структуру, технічне та лінгвістичне оформлення курсових робіт, список типових тем, рекомендованих для дослідження, наведено приклади.

Рекомендовано для здобувачів вищої освіти спеціальності 053 "Психологія" освітньої програми "Психологія бізнесу" першого (бакалаврського) рівня всіх форм навчання.

УДК 159.9.07(072.034)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2025

Вступ

Одним із дієвих засобів успішної підготовки майбутніх фахівців є самостійна дослідницька робота здобувачів вищої освіти. Важливим її етапом є виконання курсової роботи. Згідно з Положенням про організацію навчального процесу курсову роботу виконують з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних здобувачами вищої освіти за час навчання, та їхнє застосування до комплексного вирішення конкретних фахових завдань.

Курсова робота – це форма самостійної навчальної діяльності здобувачів вищої освіти, спрямована на вдосконалення психологічних знань з окремих тем, застосування цих знань для вирішення прикладних завдань, формування умінь і навичок науково-дослідницької роботи. У ході виконання такої роботи здобувачі вищої освіти поглиблюють свої знання стосовно методологічної бази психології, ширше ознайомлюються з теоретичними основами психології, наявними публікаціями з тієї чи іншої проблеми, розвивають вміння аналізу наукової літератури і викладення власних думок, а також вчаться проводити емпіричне дослідження, здійснювати оброблення отриманих даних, подавати їхні результати і робити науково обґрунтовані висновки.

У результаті написання курсової роботи здобувач вищої освіти повинен знати:

- принципи роботи з науковими джерелами;
- етапи виконання наукового дослідження;
- засоби та інструменти проведення дослідження;
- норми академічної доброчесності;
- вміти:
 - систематизувати здобуті теоретичні знання з психології;
 - формулювати наукову проблему;
 - визначати об'єкт та предмет дослідження;
 - формулювати мету і завдання дослідження;
 - визначати діагностичні параметри досліджуваного явища;
 - узагальнювати та показувати отримані результати;
 - робити самостійні висновки.

Під час написання курсової роботи здобувачі вищої освіти формують такі програмні результати навчання та набувають компетентності, подані в табл. 1.

**Результати навчання та компетентності,
які формує навчальна дисципліна**

Результати навчання	Компетентності, які формує навчальна дисципліна
РН4	ЗК2, ЗК3, ЗК5, ЗК6, ЗК7, СК1, СК2, СК3, СК4, СК6, СК7, СК12, СК14
РН5	ЗК2, ЗК3, ЗК5, ЗК6, ЗК7, СК1, СК4, СК5, СК11, СК12
РН6	ЗК2, ЗК3, ЗК5, ЗК6, ЗК7, СК4, СК5, СК6, СК7, СК10, СК12

Примітка.

РН4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

РН5. Вибирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

РН6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збирання збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області і професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК12. Здатність використовувати у професійній діяльності базові знання і сучасні досягнення у галузі психології бізнесу.

СК14. Здатність розробляти психологічні програми кар'єрного зростання, бізнес-тренінгів, забезпечувати психологічний супровід розвитку організації.

Курсову роботу виконують згідно з навчальним планом на другому курсі на базі вивчення психодіагностики як однієї із профільних навчальних дисциплін. Роботу виконують під супроводом наукового керівника, якого призначає кафедра. Кінцевим етапом виконання курсової роботи є її захист.

За характером завдань, які вирішують у курсовій роботі, вона належить до дослідницьких. У таких роботах аналізують дані літературних джерел стосовно теми курсової роботи та її завдань, визначають методи та методики, проводять емпіричне дослідження, а також роблять власні висновки на основі аналізу літератури й отриманих даних.

Подані методичні рекомендації визначають цілі й завдання, порядок виконання курсових робіт, спрямовані на роз'яснення здобувачам вищої освіти того, як потрібно точно, послідовно, логічно, правильно, технічно й грамотно оформити наукові роботи.

1. Основні етапи виконання курсової роботи

Перша курсова робота (з психодіагностики) є **дослідницькою**. Основна її **мета** – навчитися виокремлювати актуальні проблеми психологічного дослідження, працювати з першоджерелами та послідовно викладати теоретичні положення тієї чи іншої теми, а також оволодіти психодіагностичним інструментарієм та методами математичного оброблення отриманих даних, умінням презентувати, описувати та інтерпретувати отримані результати, аргументовано захищати виконану роботу.

Виконання курсової роботи містить такі **етапи**:

- 1) постановка проблеми та вибір теми;
- 2) пошук інформації і вивчення літератури;
- 3) визначення об'єкта, предмета, мети та завдань дослідження;
- 4) складання плану курсової роботи;
- 5) опис підходів та точок зору стосовно психологічної проблеми, яку розглядають;
- 6) вибір методів дослідження та підбір конкретних методик, адекватних меті та завданням дослідження;
- 7) проведення психодіагностичного дослідження;
- 8) оброблення результатів (з використанням методів математичної статистики) та презентація їх в узагальненому вигляді;
- 9) формулювання висновків;
- 10) оформлення курсової роботи;
- 11) перевірка роботи на наявність плагіату;
- 12) захист роботи.

Коротко розглянемо зміст кожного з цих етапів.

1.1. Постановка проблеми та вибір теми

Проблема – це питання або комплекс питань, що об'єктивно виникають у процесі розвитку пізнання, вирішення яких становить значний практичний або теоретичний інтерес. Джерелами проблеми можуть бути:

1. Усвідомлення "дефіциту" інформації для опису чи пояснення реальності у процесі спостереження за нею (*наприклад, недостатньо повний опис засобів дослідження професійної діяльності*).

2. Практичні вимоги (*наприклад, усвідомлення необхідності корекції психічних станів*).

Проблема дослідження ширше теми, яку виокремлюють з відповідної проблемної сфери. Тема курсової роботи повинна бути обґрунтованою. Необхідно продумати, які протиріччя практично змушують відмовитися від традиційного шляху і почати пошук нового, або з яких потреб постає необхідність саме цього дослідження. У цілому, на початковій стадії дослідження психолог шукає відповідь на питання про **актуальність** та необхідність цього дослідження для розвитку відповідної галузі психології чи для практики.

Постановка проблеми та вибір теми дослідження відбуваються за допомогою наукового керівника. Тематику курсових робіт розробляє і затверджує кафедра, але допускають і пропозиції здобувачів вищої освіти щодо тем, які їх цікавлять. Тему обговорюють з керівником і затверджують. Приблизний перелік тем курсових робіт подано в додатку А.

1.2. Пошук інформації з теми роботи

Наступний етап діяльності здобувача вищої освіти під час виконання курсової роботи – пошук відповідних джерел інформації з досліджуваної теми. Основні джерела: книги, методичні посібники і розробки, статті в наукових і науково-методичних журналах, збірниках наукових і науково-методичних робіт, матеріали конференцій, інтернет ресурси. Під час вивчення публікацій з теми необхідно користуватися науковими бібліотеками (у тому числі й електронними).

Для більш широкого пошуку інформації про книги з проблеми можна використовувати книжковий літопис, реферативні журнали, аналітичні огляди, бюлетені, спеціалізовані журнали. Для підготовки курсових робіт із психодіагностики найважливіші з них такі: журнали "Молодий вчений", "Наукові записки Національного університету "Острозька академія": серія "Психологія", "Практична психологія та соціальна робота", "Journal of Psychology Research", "Habitus", "Журнал практичного психолога", фахові видання "Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка", "Вісник Харківського національного університету. Серія: Психологія" тощо. Статті психологів із психологічної проблематики часом публікують і в журналах суміжних наук (філософії, соціології тощо). Добре, якщо автор використовує для підготовки курсової роботи статті з європейських чи американських наукових видань.

Оскільки курсова робота є формою навчальної і наукової праці, основою для її написання повинні слугувати публікації навчального і наукового характеру – книги і статті відповідного змісту і жанру. Матеріали науково-популярних книг і журналів, публіцистичні статті, художню, релігійну й езотеричну літературу використовують тільки як допоміжні джерела для розкриття теми дуже рідко.

Варто мати на увазі, що необхідна інформація може знаходитися в книгах, що належать до теми не прямо, а побічно. Тому здобувач вищої освіти у процесі пошуку книг із теми роботи має виявити загальне знання відповідного розділу психології, ерудицію, кмітливість і творче ставлення до науково-реферативної діяльності.

Корисно пошук інформації з теми почати з ознайомлення з підручниками і словниками, які зазвичай відображають найбільш визнані вченими й устояні знання. Потім можна переходити до вивчення наукових монографій, статей у наукових журналах і збірниках праць.

Першоджерела мають бути останніх років видання, щоб у першу чергу ознайомитися із сучасним станом проблеми і вивчити останні бібліографічні огляди з теми. У них також можна знайти посилання на інших авторів, на інші книги і статті за темою. Це дозволить розширити сферу бібліографічного пошуку. Кількість посилань на певного автора у різних джерелах дозволить з'ясувати найбільш авторитетних фахівців у сфері дослідження.

Великим джерелом інформації є інтернет. Тут можна знайти відповіді на всі питання. Однак, варто зазначити, що ця інформація потребує критичного ставлення, а також творчого осмислення та переробки.

Після того, як зібрано інформацію про основні джерела з теми, можна переходити до їхнього вивчення. Однак, слід пам'ятати, що бібліографічний список може і далі розширюватися у міру ознайомлення з посиланнями на інших авторів, що будуть зустрічатися в досліджуваних джерелах.

Список літератури повинен бути досить повним, включати видання українською та англійською мовами за останні 5 років і характеризувати поінформованість здобувача вищої освіти з досліджуваної проблеми. Обсяг списку літератури у процесі написання курсової роботи містить, як правило, **не менше 20 джерел**. Кількість використаних джерел характеризує обсяг виконаної здобувачем вищої освіти роботи, тому слугує важливим критерієм для її оцінювання.

Робота не повинна мати репродуктивний характер. У процесі вивчення літератури варто виявляти критичне мислення і не покладатися надмірно на авторитет друкованого наукового слова. Важливо звертати увагу на аргументи, використовувані автором для тих або інших тверджень, на опис наукових фактів, що лежать в основі висновків. Сучасна психологія заснована значною мірою на емпіричних дослідженнях. Тому емпіричні факти й умови їхнього одержання (експериментальна ситуація, методика, процедура, вибірка досліджуваних, результати) повинні бути уважно вивчені і критично осмислені у ході читання книги або статті. Аргументоване викладення власної точки зору – важливий аспект курсової роботи.

1.3. Визначення об'єкта, предмета, мети та завдань дослідження

Об'єкт дослідження – це та сфера об'єктивно існуючого психологічного знання, у рамках якої і знаходиться те, що буде вивчатися (досліджуватися). Як об'єкт психологічного вивчення можуть бути психічні процеси, стани, утворення, поведінка. Як правило, об'єкт зумовлено темою дослідження і зафіксовано у ній. *Наприклад, якщо тема курсової роботи "Психодіагностика тривожності як особистісної якості", то об'єктом дослідження є особистість як психологічна категорія.*

Предмет дослідження – це та частина об'єктивно існуючого знання (об'єкта), що, власне, і досліджують. Таким чином, предмет дослідження за своїм змістом завжди вужчий, ніж об'єкт. Так, *наприклад, якщо об'єктом дослідження будуть особистісні якості, то предметом буде тривожність як одна з особистісних якостей.* У одному об'єкті може бути виокремлена достатньо велика кількість предметів дослідження. *Наприклад, якщо об'єктом дослідження є особистість, то його предметом можуть бути тривожність, агресивність, характерологічні особливості тощо.* Предмет дослідження має відповідати його темі.

Наступний етап роботи – формулювання мети (цілі) дослідження. **Мета** – це образ (уявлення) майбутнього результату. Цілями дослідження називають ті проміжні й кінцеві наукові та практичні результати, що повинні бути досягнуті наприкінці його проведення. Кінцевим результатом психологічного дослідження можуть бути зміни, що відбуваються на рівні пізнавальних процесів, особистості, міжособистісних відносин

тощо. Підсумком також може бути якась нова методика, класифікація, алгоритм, структура. Мету формулюють коротко, описуючи кінцевий результат, якого прагне досягти здобувач вищої освіти (*наприклад, для названої теми метою буде діагностика тривожності (чи особистісної тривожності)*).

Кінцеву мету, як правило, досягають не відразу, а через ряд проміжних етапів. Вони визначають **завдання** роботи. Завдання – це всі послідовні етапи організації і проведення дослідження. Їх зазвичай кілька (1, 2 – теоретичні, 3 і далі – практичні). Формулювання завдань роблять у формі перерахування і починають з дієслів (**вивчити ...**, **описати ...**, **встановити ...**, **з'ясувати** тощо). Це слід роботи якомога ретельніше, оскільки вирішення завдань стає змістом розділів роботи. Необхідно звернути увагу на те, що завдання мають бути змістовними, а не формальними (*тобто не допускають формулювання завдання таким чином: проаналізувати літературу..., провести дослідження..., зробити висновки*).

1.4. Зміст основних частин роботи

Курсова робота складається зазвичай зі вступу, основної частини (яка, своєю чергою, містить теоретичний та практичний розділи) та висновків.

У **вступі** здобувачі вищої освіти повинні відобразити **актуальність** даної психологічної проблеми (у соціальному, науковому та особистому сенсі). Ознаками актуальності теми можуть бути як наявність замовлення на виконання дослідження, так і недостатня розробленість проблеми і необхідність її вивчення у новому, раніше недослідженому аспекті. Актуальність відображає важливість і своєчасність дослідження вибраної теми, її відповідність сучасним потребам психологічної науки, а також визначення основних напрямів дослідження цієї проблеми із вказуванням прізвищ та ініціалів науковців, які займалися їхньою розробкою. У кінці цього аналізу слід окреслити ті аспекти проблеми, які ще недостатньо вивчені.

Наступна частина вступу курсової роботи – визначення **об'єкта, предмета, мети та завдань дослідження**, про які вже йшлося.

Далі описують використані **методи та методики дослідження**. Вони мають відповідати меті і завданням дослідження, відображати

специфіку об'єкта, який вивчають. У вступі подають перелік використаних у роботі методів і методик дослідження. Основні з них:

теоретичні – аналіз, порівняння, систематизація та узагальнення наукової літератури з проблеми дослідження;

емпіричні – емпіричні методи (спостереження, бесіда, анкетування, тестування (з обов'язковою назвою використаних методик і їх авторів), проєктивні методи тощо). Перераховувати методики слід стисло та змістовно, визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності саме цих методів та методик дослідження.

Характеристика **бази дослідження та вибірки**. У цьому пункті вступу вказують, де саме проводилося емпіричне дослідження та хто брав у ньому участь (стать, вік, соціальний статус, професія) і кількість респондентів, які брали участь у дослідженні.

Завершують вступ характеристикою **структури роботи**: визначають основні структурні компоненти курсової роботи; вказують її обсяг, кількість використаних літературних джерел, додатків, таблиць і рисунків. Якщо кількість таблиць та рисунків менше десяти, то їхню кількість прописують словами (*наприклад: три таблиці, 12 рисунків*).

Кожен зі структурних компонентів вступу описують, починаючи з абзацу. Їхні назви (актуальність роботи, об'єкт дослідження, предмет дослідження, мета, завдання, методи дослідження, база дослідження, структура роботи) слід виділяти жирним шрифтом. Вступ має бути розміщеним на двох – трьох сторінках друкованого тексту.

У **першому розділі** курсової роботи окреслюють основні етапи наукової думки за темою дослідження, висвітлюють історію виникнення проблеми, порівнюють певні підходи до неї у вітчизняній та зарубіжній психології, аналізують основні напрями її вирішення, узагальнюють результати теоретичних, емпіричних та експериментальних досліджень з проблеми. Розділ зазвичай складається з двох – чотирьох параграфів. Аналізуючи наукові джерела, необхідно розглянути різні погляди на проблему та висловити власне ставлення до тих чи інших положень. Традиційно огляд літератури починають з більш широких понять (тобто об'єкта дослідження), а потім переходять до більш конкретних (тобто предмета дослідження) відповідно до завдань роботи.

У тексті має бути видно, на яких **авторів та авторок** і **на які роботи** спирається здобувач вищої освіти. *Наприклад: "як показано*

в роботах Л. Ф. Бурлачука та Г. К. Середи пам'ять є..."; "Г. С. Костюк уважає, що...", "дослідження В. К. Котирло та її учнів показали, що..."

Для розширення лексичної розмаїтості викладення під час аналізу джерел, порівняння точок зору, посилення на висловлення й ідеї цитованих авторів, а також у ході вираження до них свого ставлення можна використовувати такі дієслова: *аналізує, заперечує, висловлює думку, додає, доводить, допускає, ставить запитання, викладає, констатує, сподівається, знаходить, починає, не розділяє точку зору, не погоджується, виявляє, обговорює, пояснює, схвалює, відповідає, відзначає, відстоює, визначає, переказує, пише, повторює, підтримує, підтверджує, дозволяє, думає, розуміє, пропонує, припускає, представляє, визнає, приймає точку зору, доходить висновку, розбирає питання, розділяє, міркує, дозволяє, роз'яснює, рекомендує, вирішує проблему, впливає, погоджується, сумнівається, повідомляє, запитує, посилається, вважає, вказує, згадує, стверджує, уточнює* тощо.

Необхідно дотримуватись **правил цитування** як прямої, так і непрямої мови. У випадку прямого цитування текст оригіналу поміщають в лапки ("...") і відтворюють без яких-небудь змін, але українською мовою (а не мовою оригіналу). Пропуск слів, речень, абзаців під час цитування допускають за умови відсутності перекручення авторського тексту і позначають трьома крапками. Їх ставлять у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, в кінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то його не зберігають. Використовують такий спосіб цитування у тих випадках, коли необхідно звернути увагу на конкретне формулювання тієї або іншої думки, привести визначення поняття, що дає цитований автор. Такі цитати не слід робити занадто довгими і їх має бути небагато по тексту.

Після лапок, що завершує відтворення чужої думки, у дужках вказують джерело і сторінку, на якій цю думку викладено в оригіналі. *Наприклад: [4, с. 56] означає, що цитата наведена зі сторінки 56 джерела, яке у списку літератури до курсової роботи має номер 4.*

Непряме цитування відтворює близько до тексту оригіналу чужу думку, класифікацію, фактичну інформацію, точку зору. У цьому випадку цитату не поміщають в лапки, але після завершення цитування в дужках обов'язково вказують джерело, з якого її узято. *Наприклад: [4; 10; 16] означає, що така думка зустрічається у джерелах, які у списку літератури мають відповідні номери; [5 – 9] – схожі висловлювання є в усіх роботах з 5 по 9 у списку літератури до курсової роботи.*

Часом здобувачі вищої освіти допускають таку помилку. Вони наводять визначення поняття, дане одним ученим, хоча аналогічні визначення зустрічаються й в інших авторів. Правильним буде виразити загальну сутність поняття, вказавши в дужках усіх авторів, що дотримуються подібної точки зору. Далі варто вказати на різницю у їхніх підходах, якщо такі є. Варто пам'ятати: чим більша кількість авторів згадують якісь ідеї, тим більш визнаними вони є серед психологів.

Посилання в тексті роблять тільки на джерела, які здобувачі вищої освіти читали і які зазначені в списку літератури наприкінці роботи.

Слід пам'ятати, що зміст теоретичного розділу має бути аналізом, а не "цитатником", і тим більше, не плагіатом, що суперечить нормам академічної доброчесності. Цитувати можна і треба, але лише там, де цитата підсумовує або ілюструє міркування здобувача вищої освіти з цієї проблеми дослідження.

Наприкінці параграфів треба робити узагальнення про те, до чого прийшов дослідник у результаті проведеного аналізу. Ці узагальнення треба оформити таким чином: *"Отже, в результаті проведеного аналізу встановлено, що..."*, або *"Здійснений аналіз дає змогу дійти висновку, що..."*, або *"Отримані результати теоретичного аналізу свідчать про..."*.

Закінчують розділ **висновками до розділу**, в яких зазвичай називають основні результати проведеного теоретичного дослідження, що мають відповідати змісту роботи.

У **другому розділі** необхідно подати методичне обґрунтування процедури, етапів та вибірки дослідження, зробити обґрунтування та опис вибраних у якості психодіагностичного інструментарію методів і методик дослідження, подати результати дослідження. Даний розділ має складатися з кількох параграфів. У першому пункті необхідно зазначити мету емпіричного дослідження; з'ясувати й описати досліджувані параметри; детально охарактеризувати вибірку (чисельність (**не менше 30 осіб**), вік, стать, де навчаються чи працюють, і головне – чому саме цю вибірку було вибрано в рамках роботи); надати опис вибраних методик дослідження. Опис методик повинен містити обґрунтування їхньої доцільності для цього дослідження, відповідно до мети і завдань. Тексти методик (опитувальники, способи підрахування, ключі, бланки тощо) подавати слід (у додатках) лише у тому випадку, якщо вони є авторськими, новими, незнайомими широкому загалу психологів, їхню адаптацію здійснює автор роботи. Загальновідомі методики не потребують детального опису,

достатньо посилання на відкриті джерела, які роблять як посилання на літературу.

У процесі проведення психологічних досліджень і написання дослідницької роботи слід чітко дотримуватися етичних норм та конфіденційності як провідних стрижневих принципів психологічного дослідження. Категорично неприпустимо називати прізвища осіб, що досліджують, під час обговорення результатів чи наводити їх у таблицях із результатами досліджень, а також подавати будь-яку інформацію, на підставі якої можна ідентифікувати досліджуваних. Кожен респондент повинен мати свій порядковий номер. Первинні кількісні дані кожного досліджуваного за всіма методиками можуть бути подані у додатках у вигляді таблиць первинних даних. В основному тексті наводять узагальнені результати статистичного оброблення даних у вигляді таблиць, гістограм, графіків, діаграм.

Отримані в психодіагностичному дослідженні результати оброблюють за допомогою **методів первинного оброблення даних** (знаходження середніх значень, відсотків тощо) та **методів математичної статистики** (знаходження значущості розбіжностей у показниках груп або кореляційних зв'язків між показниками) і подають у вигляді **узагальнених таблиць або рисунків**, які мають бути адекватно описані та інтерпретовані. Усі висновки роботи повинні бути аргументованими та обґрунтованими. Застосування методів **математичної статистики** для порівняння результатів та отримання показників зв'язку між досліджуваними явищами не є обов'язковим, але покращує якість курсової роботи.

Цей розділ також завершують **висновками за розділом**.

Наступний етап роботи – **висновки**. У цій частині подають дані, які обґрунтовано в основній частині роботи. Висновки повинні строго випливати з того, що насправді доведено, та містити найбільш важливі результати, одержані в ході роботи над курсовою. Висновки зазвичай пропонують у вигляді коротких і конкретних тверджень, під час формулювання яких спираються на факти, існування яких до початку проведення дослідження лише гіпотетично передбачалося. Зміст висновків охоплює всі частини курсової роботи (коротко оцінюють стан питання, що вивчалось і висвітлюють отримані результати).

Під час формулювання висновків застосовують тільки ті поняття, обсяг і зміст яких відповідає обсягові і змістові понять, що містяться у темі, предметі та завданнях дослідження.

Висновки формулюють у стверджувальній формі і подають як нумерований список, який **відповідає завданням**, що були поставлені на початку роботи.

Наприкінці висновків слід зупинитися на перспективах вивчення проблеми дослідження, вказати аспекти проблеми, подальше вивчення яких дозволить розширити та поглибити знання у відповідній сфері.

2. Оформлення курсової роботи

Перш ніж подати роботу на перевірку, здобувач вищої освіти повинен уважно перечитати її текст, критично оцінюючи власну логіку викладення, ясність опису матеріалу, ступінь переконливості і доказовості, стилістичне і граматичне оформлення письмової мови.

2.1. Лінгвістичне оформлення

Основною складовою частиною курсової роботи є текст.

Текст – це сукупність речень, розташованих у певній послідовності й пов'язаних між собою за змістом, інтонацією, стилем, спрямованістю за допомогою різних мовних можливостей. Засобами граматичного зв'язку речень у тексті є: послідовність розташування речень; порядок слів у реченнях; зв'язки тощо. Основними ознаками тексту є:

зв'язність – визначальна категорія тексту, основним показником якої є розвиток теми та формальні засоби (семантично близькі слова та фрази, граматичні та стилістичні одиниці тощо);

цілісність – єдність мовленнєвих структур. Цілісність може бути смисловою (усе відповідає темі), структурною чи граматичною (займенники, дієслова одного часу тощо), комунікативною (сміслові та граматичне підпорядкування кожного наступного речення попередньому, рух від відомого до нового);

членованість – розподіл тексту на частини (параграфи, абзаци, речення). Виділення абзаців – це спосіб привернути увагу, подати нову інформацію, зосередити увагу на важливості її в межах тексту;

логічна послідовність полягає у тісному логічному зв'язку всіх компонентів тексту; виявленні причинно-наслідкових зв'язків між фактами в межах одного речення, абзацу й усього тексту; логічному підкресленні

черговості (*водночас, спочатку, потім*); мети (*із цією метою, для цього, тому*); результативності (*отже, таким чином, у результаті, загалом*); констатації (*наприклад, зокрема, а саме*);

інформативність – це ступінь його смислової та змістовної новизни для читача;

завершеність – ознака текстів, що передбачає їхню формальну та змістову закритість.

Курсова робота має бути написана **українською мовою** грамотно, із дотриманням усіх норм наукового стилю літературної мови, добре вичитана, бездоганно оформлена. Обов'язковою вимогою до стилю писемної наукової мови є використання **безособових або неозначено-особових речень**, що передбачають викладення матеріалу від третьої особи, для того щоб зосередити увагу на змісті та логічній послідовності повідомлення, а не на суб'єкті.

У тексті наукової роботи не має бути риторичних запитань, вигуків, конструкцій, притаманних розмовному стилю. Не допускають викладення матеріалу від першої особи з використанням займенника "Я". У таких конструкціях використовують займенник "Ми".

Мовними особливостями тексту курсових робіт є такі засоби: використання термінів; слів, позбавлених емоційно-експресивних відтінків; уживання кліше (стійких словосполучень); вживання дієслів у формі інфінітива; віддієслівних іменників. Прикладом таких висловів може бути: *"дослідник вважає", "як зазначено", "у дослідженні наголошено на тому...", "привертає увагу той факт", "було перевірено", "було запропоновано", "здійснений аналіз дозволив дійти таких висновків", "можна констатувати", "результати дослідження дозволили зробити висновок" тощо.*

Під час написання роботи потрібно об'єднати наявну інформацію у взаємопов'язаний текст. Для цього можна використовувати різні кліше, які є засобами зв'язку між реченнями. *Наприклад, "отже", "таким чином", "на думку автора", "загалом", "як відомо", "на підставі проаналізованого", "ураховуючи зазначене (сказане)" тощо.*

Для формулювання завдань дослідження потрібно використовувати **дієслова в неозначеній формі** (*з'ясувати; розробити; визначити; охарактеризувати; обґрунтувати; дослідити; проаналізувати; простежити тощо*).

Особливу увагу під час написання курсової роботи слід звернути на **лексичні значення слів** і вживати їх відповідно. *Наприклад: стосунки – взаємини – відносини. Слова "взаємини" і "стосунки" вживають у значенні зв'язок між людьми. Відносини – це переважно суспільні зв'язки (між країнами, організаціями тощо).*

У роботі слід уникати також **лексичних недоліків**, до яких належать: порушення лексичної сполучуваності слів, уживання слів, не власних літературній українській мові (діалектизми, русизми тощо), калькування іншомовних слів та виразів.

Отже, текст курсового дослідження потребує дотримання лексичних, граматичних, стилістичних, орфографічних, пунктуаційних норм української мови та наукового стилю.

2.2. Технічне оформлення курсової роботи

Згідно з вимогами, курсову роботу оформлюють і подають на перевірку в роздрукованому (електронному) вигляді.

Курсова робота містить такі **частини**: титульний аркуш; зміст; основна частина (вступ, розділи, висновки до розділів, висновки); список використаних джерел; додатки (за необхідності).

Титульний аркуш роботи оформлюють так, як показано в додатку Б.

Наступна після титульного аркуша сторінка – **"ЗМІСТ"**. Вона містить назви всіх розділів і параграфів тексту роботи, починаючи зі вступу і закінчуючи літературою чи додатками із зазначенням **сторінок**, на яких вони знаходяться. Приклад оформлення змісту – додаток В.

Усі розділи роботи, крім вступу, висновків, списку літератури і додатків, нумерують арабськими цифрами. *Наприклад: РОЗДІЛ 1.* Нумерацію параграфів здійснюють окремо в кожному розділі і вона складається з двох цифр: перша – це номер розділу, друга – власне параграфу. *Наприклад: 1.3 означає, що це третій параграф першого розділу.*

Кожний **розділ** роботи починають з нової сторінки. Назву розділу друкують посередині сторінки (симетрично до тексту) великими літерами жирним шрифтом: (**ВСТУП, РОЗДІЛ 1, ДОДАТКИ** тощо). Крапку після назви не ставлять.

Параграфи друкують на тій же сторінці, де завершився попередній. Їхні номери та назви слід друкувати прописними літерами (перше слово –

з великої) у підбір до тексту (з абзацним відступом). Після назви параграфу ставлять крапку.

Відстань між заголовком та текстом повинна дорівнювати:

між назвою розділу та назвою параграфу – 3 інтервали (через один порожній рядок);

між назвою параграфу та текстом – 1,5 інтервали.

Оформлення **ілюстраційних матеріалів** (фотографій, рисунків, схем, графіків тощо) та **таблиць** підлягає певним правилам.

Кожна **таблиця** повинна мати назву, яку друкують під словом "*Таблиця*" і її номером перед власне таблицею. Таблиці нумерують арабськими числами в межах розділу. Номер таблиці – це дві цифри, перша з яких – номер розділу, а друга – власне таблиці. *Наприклад: "Таблиця 2.1" – перша таблиця в другому розділі.* Слово "*Таблиця*" пишуть повністю і розміщують у правій частині сторінки. Назву таблиці друкують без абзацного відступу посередині і виділяють **жирним шрифтом**. У ній обов'язково вказуються **одиниці вимірювання**, в яких подано кількісні дані, що наведено в таблиці. У саму таблицю вносять лише цифрові дані (одиниці вимірювання не вказують). Таблицю розміщують у тексті одразу після її першого згадування. Якщо таблиця займає більше, ніж одну сторінку, то її виносять в додаток.

Усі **ілюстрації** (фотографії, малюнки, схеми, графіки, діаграми тощо) позначають як **рисунки** ("Рис.") і нумерують послідовно в межах розділу (аналогічно таблицям). Кожну ілюстрацію підписують знизу в такій послідовності: скорочене слово рисунок (Рис.), номер (за тим же принципом, що і таблиці) і назва (в тому ж рядку). Зразок оформлення таблиці та ілюстративного матеріалу дивись в додатку Г.

Наприкінці курсової роботи надають повний список літератури ("**СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**"), яку здобувач вищої освіти використовував під час роботи над темою. При цьому обов'язково **на всі** з названих джерел мають бути посилання в тексті (принаймні, один раз) і навпаки – **всі** згадані в тексті автори мають бути в списку літератури.

Дані про використану літературу виписують з каталогів та бібліографічних покажчиків повністю без пропусків будь-яких елементів та скорочень **мовою оригіналу**. Джерела розміщують в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, спочатку видання українською мовою, а потім іноземними мовами. Бібліографія має охоплювати різні

часові й географічні діапазони, але включати, в основному, сучасні роботи (за останні роки).

Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог державного стандарту (ДСТУ 8302:2015). Приклади оформлення літературних джерел всіх видів подано у додатку Д.

Якщо в роботі цитують одну або кілька статей зі збірника праць або журналу, то одиницями бібліографічного опису є кожна з цих статей, а не весь збірник або журнал. Журнал та збірник праць, як правило, не використовують як одиницю бібліографічного опису.

Під час оформлення списку літератури важливо приділити особливу увагу як правильному бібліографічному описові джерел, так і точності їхніх вихідних даних.

Після списку літератури (за необхідності) подають **ДОДАТКИ**. Їх оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті. Кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої посередині сторінки. Справа сторінки над заголовком малими літерами з першої великої друкують слово "Додаток" і велику літеру, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. *Наприклад*: "Додаток А".

Обсяг курсової роботи повинен бути достатнім для розкриття розглянутої проблеми. Найчастіше для курсової роботи з психодіагностики буває достатньо **25 – 35 сторінок** друкованого тексту. Орієнтовний обсяг різних частин курсової роботи такий:

- титульний аркуш – 1 сторінка;
- зміст – 1 сторінка;
- вступ – 2–3 сторінки;
- основна частина – 20 – 30 сторінок;
- висновки до розділів – до 1 сторінки;
- висновки – 2–3 сторінки.

До загального обсягу роботи не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають сторінку. Але всі сторінки зазначених елементів роботи підлягають суцільній нумерації.

Текст роботи друкують на одній стороні стандартного листа білого паперу формату А4, кегль 14 через 1,5 інтервали. Поля: ліве – 30 мм, праве 15 мм, верхнє та нижнє – по 20 мм.

Сторінки слід **нумерувати** арабськими цифрами в правому верхньому кутку без крапки. Нумерацію сторінок роботи починають з титульного аркуша, при цьому дотримують наскрізну нумерацію по всьому тексту. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять.

3. Захист та оцінювання курсової роботи

До захисту курсової роботи допускають здобувачів вищої освіти, які у повному обсязі виконали та надали на кафедру підготовлену роботу. За тиждень до захисту здобувач надає на кафедру в електронному вигляді свою курсову роботу для перевірки її на наявність плагіату. Якщо відсоток оригінального тексту становить більше, ніж 30 %, то роботу допускають до захисту.

Захист курсових робіт є відкритим і відбувається в раніше визначені терміни на засіданні комісії, яка складається з трьох викладачів. Здобувач вищої освіти на засідання комісії надає електронний варіант чи (та) зброшуровану курсову роботу, первинні матеріали (протоколи проведення дослідження) та висновок стосовно оригінальності тексту.

На виступ авторів надають до 7 хвилин. У виступі слід відобразити актуальність теми дослідження, предмет і об'єкт дослідження, мету й завдання дослідження, короткий опис ходу дослідження, основні результати, їхню інтерпретацію та висновки. Виступ має бути подано також у вигляді презентації (до 10 слайдів).

Потім автор роботи відповідає на питання, які можуть задавати як члени комісії, так і присутні на захисті. Після наради комісія виносить рішення про бальну оцінку курсової роботи, яку заносять в екзаменаційну відомість.

ХНЕУ ім. С. Кузнеця використовує 100-бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти. Курсову роботу оцінюють з урахуванням якості її виконання, а також спроможності здобувача вищої освіти дати чіткі, конкретні відповіді на поставлені під час захисту запитання. У процесі оцінювання члени комісії дотримуються загальних критеріїв, які надані в додатку Е.

Рекомендована література

1. Вітченко А. О., Вітченко А. Ю. Основи наукових досліджень у вищій школі : підручник. Київ : ФОРМ Ямчинський О. В., 2020. 272 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi72/0052991.pdf>.
2. Євдокимова Н. О., Жданова А. А. Методичні рекомендації щодо написання курсових робіт : методичні вказівки. Миколаїв : Іліон, 2020. 56 с.
3. Католик Г., Багрій В. Психодіагностика у презентаціях, таблицях, схемах : навчально-методичний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 301 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/4339>.
4. Кодекс академічної доброчесності Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця. URL: <https://www.hneu.edu.ua/kodeks-akadem-dobrochesnosti/>.
5. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с. URL: <https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/Osnovy-naukovykh-doslidzhen-Pan-kiv-Malska.pdf>.
6. Матохнюк Л. О., Браніцька Т. Р., Шпортун О. М. Психодіагностика: діагностичний інструментарій. Вінниця : Вид-во КЗВО "Вінницька академія безперервної освіти", 2021. 131 с.
7. Методичні рекомендації до виконання наукових робіт (для студентів спеціальності 231 "Соціальна робота") / Упоряд.: А. М. Попович, О. П. Бартош, О. С. Повідайчик. Ужгород : УжНУ, 2019. 36 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/33093>.
8. Плагіат у вищій освіті. URL: https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/05/plagiat_qa.pdf.
9. Регламент перевірки на унікальність академічних текстів здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників ХНЕУ ім. С. Кузнеця навчально-методичним відділом. URL: <https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/1/Reglament-perevirky-na-unikalnist-akademichnyh-tekstiv.pdf>.
10. Сардак С. Е. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Дніпро : ДГУ, 2018. 103 с.

Додатки

Додаток А

Тематика курсових робіт

1. Діагностика емпатійності психолога.
2. Діагностика психологічних особливостей емоційної сфери здобувачів вищої освіти.
3. Діагностика особистісних якостей здобувачів вищої освіти.
4. Діагностика самооцінки здобувачів вищої освіти.
5. Психодіагностика рівня домагань та самооцінки підлітків.
6. Психодіагностика страхів дітей дошкільного віку за допомогою проєктивних методик.
7. Психодіагностика депресивних станів у підлітків.
8. Особливості психодіагностики страхів у юнацькому віці.
9. Психологічна діагностика деструктивної поведінки молодших школярів.
10. Психодіагностика негативних емоційних станів підлітків.
11. Діагностика властивостей темпераменту особистості.
12. Діагностика емоційних станів у підлітковому віці.
13. Діагностика проявів та характеристика негативних емоційних станів людини (стрес, афект, фрустрація).
14. Дослідження особливостей стресових станів у осіб різного віку.
15. Діагностика вольових особливостей у юнацькому віці.
16. Діагностика агресивності у керівників підрозділів (працівників організації).
17. Діагностика особистісної тривожності у ... *(назва віку, професії, соціального статусу тощо)*.
18. Діагностика акцентуацій у працівників за допомогою ... *(назва методики)*.
19. Діагностика почуттів і особистісних характеристик засобом малюнка.
20. Діагностика пізнавальної сфери за допомогою ... *(назва методу)*.
21. Діагностика Я-концепції особистості.
22. Діагностичні особливості ментальних здібностей.
23. Діагностичні особливості інтелектуальних здібностей.

24. Діагностика психологічних механізмів захисту.
25. Особливості застосування характерологічних опитувальників.
26. Діагностичні особливості опитувальників мотиваційних якостей.
27. Виявлення емоційно-вольових якостей.
28. Діагностичні особливості експресивних проєктивних методик.
29. Діагностичні особливості семантичних проєктивних методик.
30. Діагностика афективної сфери особистості дорослих.
31. Методи психодіагностики особистості осіб похилого віку.
32. Психологічна діагностика характерологічних особливостей та темпераменту особистості.
33. Психологічна діагностика здібностей під час прийому на роботу.
34. Психодіагностика професійно важливих якостей психолога.
35. Діагностика креативності як основи навчання (професійної діяльності).

Приклад титульного аркуша

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ
ТА МАРКЕТИНГУ**

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ І СОЦІОЛОГІЇ

КУРСОВА РОБОТА
на тему
"Діагностика емпатійності психолога"

Виконав(-ла): здобувач(-ка) вищої освіти
групи 6.05.053.010.22.1
спеціальності 053 "Психологія"
освітньої програми "Психологія бізнесу"

Іванова К. В.

Керівник: канд. психол. наук, доцент

Ушакова І. М.

Харків, 2025

Приклад змісту курсової роботи

Тема: **"Особливості соціального інтелекту залежно від професійної спрямованості здобувачів вищої освіти"**

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ СОЦІАЛЬНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	5
1.1. Психологічна характеристика соціального інтелекту	5
1.2. Професійна спрямованість як психологічна характеристика	9
1.3. Психологічні особливості соціального інтелекту та професійної спрямованості здобувачів вищої освіти	14
Висновки до розділу 1	20
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ СОЦІАЛЬНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ РІЗНОГО ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ	21
2.1. Методологічні основи дослідження	21
2.2. Особливості соціального інтелекту здобувачів вищої освіти залежно від професійної спрямованості	23
Висновки до розділу 2	27
ВИСНОВКИ	28
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	29
ДОДАТКИ	31

Приклади оформлення таблиць та рисунків

Таблиця 2.2

Відмінності в прояві життєстійкості у працівників
з різним рівнем захопленості роботою (у балах)

Змінні	Захоплені роботою працівники M(SD)	Не захоплені роботою працівники M(SD)	t	d
Життєстійкість	48,78 (11,35)	41,30 (11,01)	2,03*	0,67
Залученість	26,12 (5,81)	17,10 (4,74)	4,53***	1,70
Контроль	18,72 (4,53)	14,09 (4,78)	1,99*	0,99
Ухвалення ризику	9,18 (2,12)	9,90 (2,24)	-0,71	0,33

Примітка: M – середнє значення; SD – стандартне відхилення;

* $p < 0,05$, *** $p < 0,001$; d – індекс розміру ефекту *d*-Коена.

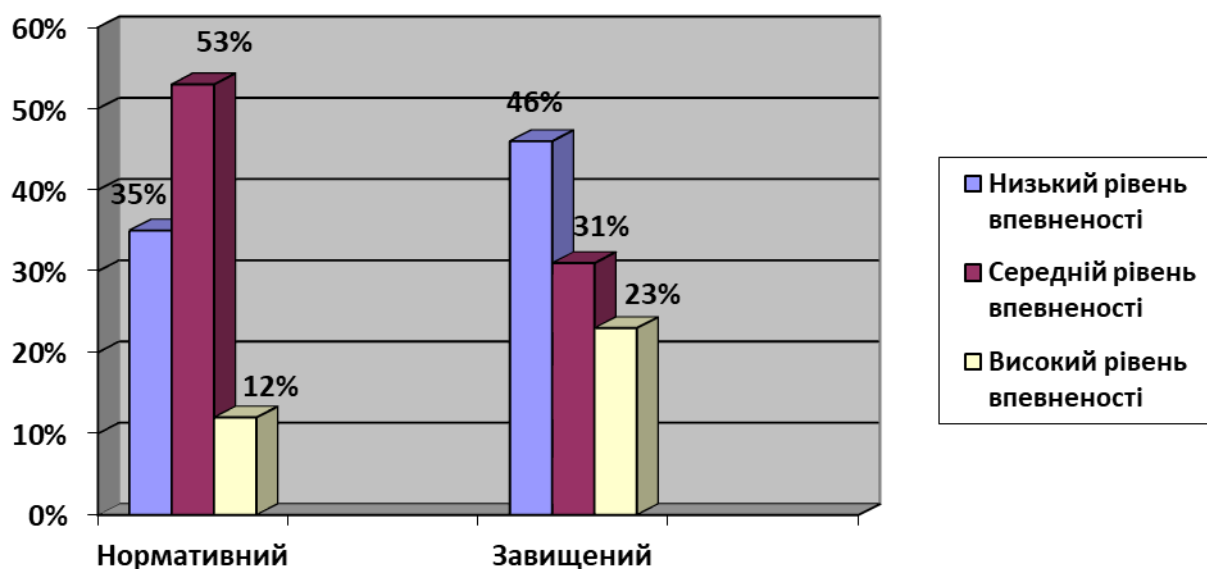

Рис. 2.6. Розподіл рівнів впевненості в собі у студентів з різним загальним ступенем напруженості захисту (у %)

**Приклади оформлення літератури у списку використаних джерел
згідно з ДСТУ 8302:2015**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
<i>Один автор</i>	Ушакова І. М. Геронтопсихологія: підручник. Харків : НУЦЗУ, 2014. 236 с.
<i>Два, три автори</i>	Галаган В. Я., Орлов В. Ф., Отич О. М. Психологія конфлікту: Навчально-методичний посібник для підготовки магістрів усіх форм навчання. Київ : ДЕТУТ, 2018. 422 с.
<i>Чотири і більше авторів</i>	Застосування діагностичних мінімумів в діяльності працівників психологічної служби: метод, рек. / Горленко В. М. та ін., за заг. ред. В. Г. Панка. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2018. 106 с.
<i>Колективний автор</i>	Психолого-педагогічні проблеми розвитку особистості: колективна монографія. Кременчук : КрНУ імені Михайла Остроградського, 2016. 356 с.
<i>Автор і перекладач</i>	Герман Дж. Психологічні травма та шлях до видужання: наслідки насильства – від знущань у сім'ї до політичного терору / пер. з англ. О. Лизак, О. Наконечна, О. Шлапак. Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. 416 с.
<i>Багатотомне видання</i>	Енциклопедія історії України: у 10 т. / НАН України, Ін-т історії України. Київ : Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с.
<i>Стаття</i>	Ушакова І. М. Самооцінка як основа психологічного захисту особистості. Проблеми екстремальної та кризової психології. Збірник наукових праць. 2015. Випуск 17. С. 285–293. Onufrieva L., Zubiashvily I., Kocharian A., Lunov V., Barinova N. Phenomenon of Money: Social and Psychological Essence and Functions. International Journal of Psychosocial Rehabilitation. 2020. Vol. 24 (3). P. 1629–1642.
<i>Тези</i>	Ушакова І. М. Психологічна травма як основа подальшого особистісного зростання. <i>Тринадцяті Сіверянські соціально-психологічні читання: Матеріали Міжнародної наукової онлайн-конференції (25 листопада 2022 року, м. Чернігів)</i> . Чернігів : НУЧК ім. Т. Г. Шевченка, 2023. Т. 1. С. 150–154

1	2
<i>Автореферати дисертацій</i>	Спицька Л. В. Соціально-психологічна диференціація проявів делінквентної поведінки неповнолітніх та її корекція в умовах закладів соціальної реабілітації: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. психол. наук : 19.00.05. Сєверодонецьк, 2016. 18 с.
<i>Дисертації</i>	Гірняк А. Н. Психологічні засади модульно-розвивальної взаємодії учасників освітнього процесу в ЗВО: дис. д-ра психол. наук: 19.00.07 / Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка. Тернопіль, 2021. 541 с.
<i>Стандарти</i>	ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше; чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП "УкрНДНЦ", 2016. 17 с.
<i>Електронні ресурси</i>	O'Heron C. A., Orlofsky J. L. Stereotypic and nonstereotypic sex role trait and behavior orientations, gender identity, and psychological adjustment. <i>Journal of Personality and Social Psychology</i> 1990 № 58(1). P. 134–143. URL: https://doi.org/10.1037/0022-3514.58.1.134 (дата звернення 25.02.2025). Про перелік діагностичних методик щодо виявлення та протидії домашньому насильству відносно дітей/ М-во освіти і науки України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0656729-18#Text (дата звернення 28.01.2025)

Критерії оцінювання курсової роботи

Оцінюваний параметр	Бали	Критерії
1	2	3
1. Теоретична частина (0 – 20 балів)		
Відповідність змісту курсової роботи темі та затвердженому плану (до 4 балів)	4 2–3 0–1	Зміст роботи відповідає темі, меті та завданням, плану. Зміст роботи відповідає темі, але зроблено помилки в формулюванні мети, завдань чи є невідповідності плану і тексту. Зміст роботи лише частково відповідає названим параметрам
Ступінь розкриття теоретичних аспектів теми та коректність використання понятійного апарату (до 4 балів)	4 2–3 0–1	Повністю розкрито всі теоретичні аспекти теми, понятійний апарат адекватний. Не повністю розкрито всі аспекти теми. Зроблено суттєві помилки в розкритті теоретичних аспектів проблеми
Логічності, послідовності, аргументованості, ступінь узагальнення матеріалу (до 4 балів)	4 2–3 0–1	Викладення логічне, послідовне, аргументоване. Матеріал узагальнено на високому рівні. Викладення логічне, послідовне, аргументоване. Матеріал узагальнено на достатньому рівні. Є серйозні порушення логічності, аргументованості та узагальненості викладення
Обсяг, адекватність та актуальність використаних під час написання роботи матеріалів першоджерел та дотримання етики посилань (до 4 балів)	4 2–3 0–1	Обсяг, адекватність та актуальність першоджерел відповідає вимогам. Є порушення якоїсь з характеристик, у тому числі, відповідності посилань. Є порушення кількох характеристик
Перевірка на плагіат (до 4 балів)	4 2–3 1	≥ 55 % унікальності. 40 – 54 % унікальності. 30 – 40 % унікальності
2. Підбір методик (0 – 5 балів)		
Адекватність темі (до 2 балів)	2 1	Методики адекватні темі. Методики не відповідають темі або не є науковими
Обґрунтованість вибору (до 2 балів)	2 1 0	Обґрунтовано вибір усіх методик. Обґрунтовано вибір не всіх методик. Вибір методик не обґрунтовано
Кількість та якість вибраних методик (1 бал)	1	Якщо методики достатні для опису феномен

1	2	3
3. Опис результатів дослідження (0 – 35 балів)		
Уміння подавати результати дослідження (таблиці, рисунки) (до 10 балів)	9–10	Усі результати подано чітко, правильно, з використанням сучасних технологій.
	5–8	Деякі таблиці і рисунки подано неправильно, дані не узагальнені.
	0–4	Лише деякі або жодна з таблиць чи рисунків зроблені правильно і презентують дані
Опис результатів (повнота, адекватність, логічність) (до 10 балів)	9–10	Результати описано повно, логічно, з поясненнями та відповідно до теоретичних положень.
	5–8	Результати описано недостатньо повно, зроблено помилки, не залучено теоретичні факти чи не пояснено результати.
	0–4	Результати не описано (лише констатовано факти), відсутні пояснення чи вони нелогічні і нечіткі
Застосування методів мат статистики (до 5 балів)	5	Застосовано адекватні статистичні критерії, правильно проведено підрахунки.
	3–4	Застосовано адекватні статистичні критерії, але допущено помилки.
	1–2	Відсутні або застосовані некоректно методи матстатистики
Обґрунтування результатів (до 4 балів)	4	Результати є обґрунтованими.
	2–3	Результати обґрунтовані недостатньо.
	0–1	Результати необґрунтовані або спроби обґрунтування є невдалими
Якість висновків (до 3 балів)	3	Висновки відповідають завданням, є чіткими.
	1–2	Висновки не повною мірою відповідають завданням, є дуже широкими або, навпаки, локальними
Стилістика та логічність викладення матеріалу; правильне використання спеціальної термінології (до 3 балів)	3	Викладення логічне, застосована адекватна термінологія, застосовано науковий стиль викладення.
	1–2	Викладення не зовсім логічне, застосовано ненаукові стилі викладення
4. Оформлення роботи (0 – 10 балів)		
Дотримання вимог стосовно об'єму роботи (до 3 балів)	3	Об'єм роботи відповідає вимогам.
	0	Об'єм роботи занадто малий чи великий

1	2	3
Розміщення і форматування тексту (до 4 балів)	4 2–3 0–1	Усе відповідає вимогам. Частково відповідає вимогам. Багато помилок і невідповідностей вимогам
Оформлення списку літератури та посилань (до 3 балів)	3 2 0–1	Оформлено відповідно до вимог. Є незначні помилки. Багато помилок і невідповідностей
5. Захист курсової роботи (0 – 30 балів)		
Своєчасність захисту (до 5 балів)	5 3–4 1–2	Перша призначена дата. Друга призначена дата. Третя призначена дата
Вміння чітко та стисло викласти основні результати курсової роботи (до 10 балів)	9–10 6–8 3–5 0–2	Матеріал представлено чітко, коротко, логічно. Викладено не зовсім послідовно і чітко. Здобувач вищої освіти погано орієнтується в матеріалі. Доповідь нелогічна, уривчаста
Повнота, глибина, обґрунтованість відповідей на питання (до 10 балів)	9–10 5–8 0–4	На всі питання дано повні, обґрунтовані відповіді. Дано відповіді не на всі питання або вони не є достатньо обґрунтованими. Відповіді не отримано, отримано на одне питання або вони є поверховими
Якість презентації (якість поданих слайдів, їхній зміст, володіння презентаційним матеріалом) (до 5 балів)	5 3–4 0–2	Розроблено якісні слайди, що відображають зміст роботи. Доповідач добре володіє презентаційним матеріалом. Розроблена презентація не відображає повний зміст роботи або здобувач вищої освіти не володіє її змістом. Презентація відсутня або вона низької якості, а здобувач вищої освіти у ній не орієнтується

Зміст

Вступ	3
1. Основні етапи виконання курсової роботи	6
1.1. Постановка проблеми та вибір теми	6
1.2. Пошук інформації з теми роботи	7
1.3. Визначення об'єкта, предмета, мети та завдань дослідження	9
1.4. Зміст основних частин роботи	10
2. Оформлення курсової роботи	15
2.1. Лінгвістичне оформлення	15
2.2. Технічне оформлення курсової роботи	17
3. Захист та оцінювання курсової роботи	20
Рекомендована література	21
Додатки	22

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ПСИХОДІАГНОСТИКА

**Методичні рекомендації
до виконання курсової роботи
для здобувачів вищої освіти
спеціальності 053 "Психологія"
освітньої програми "Психологія бізнесу"
першого (бакалаврського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладач **Ушакова** Ірина Михайлівна

Відповідальний за видання *Ж. Б. Богдан*

Редактор *В. О. Дмитрієва*

Коректор *В. О. Дмитрієва*

План 2025 р. Поз. № 93 ЕВ. Обсяг 33 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61165, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*